

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ И ПРОДЪЛЖАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ

Благоевград 2700, ул. „Иван Михайлов“ ОДОБРИЛ:

Тел.: 0889/007334

Директор: Доц. д-р Зарина Маркова

E-mail: deopo@swu.bg

ПРОГРАМА

за устен изпит на учители със специалност „Предучилищна педагогика“

за придобиване на V професионално-квалификационна степен

Съставил: ас. д-р Д. Маникатова

ТЕМИ

1. Нормативна рамка на предучилищното образование - значение на нормативната рамка за качеството на образованието.
 - Закон за предучилищното и училищното образование – ключови разпоредби, отнасящи се до предучилищното образование.
 - Държавни образователни стандарти (ДОС) за подготвителната група – обща характеристика на ДОС.
 - Цели и актуални проблеми на съвременното предучилищното образование.
2. Игрова дейност – същност, структура и значение за личностното развитие на детето от предучилищна възраст.
 - Психолого-педагогическа характеристика на играта.
 - Специфика и приложението на играта при организацията на живота на детето в детската градина - според възрастовата група, образователното направление и ДОС.
3. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие като инструмент за развитие на детето в детската градина.
4. Подходи и принципи за организация и планиране на педагогическа ситуация в детската градина.
 - Избор и формулиране на целите.
 - Мотивация за учене, техники и стратегии за стимулиране интереса и желанието на учене от децата чрез игрови и интерактивни методи.
 - Анализ на учебни ресурси, познавателни книжки и учебни помагала - критерии за оценка и подбор на подходящи материали, които подкрепят учебния процес и са съобразени с възрастовите особености на децата.
 - Създаване на учебни ресурси адаптирани към нуждите на децата.
 - Методи и подходи за ефективно предаване на знания и умения.
 - Проследяване постиженията на децата - инструменти за оценка на напредъка и индивидуалните резултати на всяко дете
5. Организация на обща и допълнителна педагогическа подкрепа за личностно развитие на децата в образователния процес в детската градина.
6. Физическото възпитание в предучилищна възраст.
 - Цели, задачи и формиране на двигателно-поведенческа култура.

7. Екологично, здравно, гражданско, интеркултурно образование в предучилищна възраст според Наредба №13 от 2016г. на МОН.
 - Цел, задачи, съдържание, специфични форми и средства на екологичното, здравното, гражданското и интеркултурното образование в детската градина.
8. Партньорско взаимодействие детската градина - семейство, създаване на единно образователно пространство.
 - Модели за сътрудничество между детската градина и семейството.
9. Подготовка на децата за училище и осигуряване на приемственост между детската градина и началното образование.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бижков, Г. и др. Диагностика на готовността на децата за училище. С., УИ Св. Кл. Охридски, 1996.
2. Велева, А. Педагогика на играта. Русе., 2013
3. Ганева, З. Физическо възпитание в детската градина и в началното училище, Б., 2017
4. Голман, Д. Емоционалната интелигентност. С., „Изток-запад“, 2011
5. Гюров, Д., В. Гюрова, Ир. Колева, Р. Пенев, Модели на педагогическо взаимодействие семейство – детска градина, София, 2008.
6. Гюров, Д. Педагогическото взаимодействие. Иновационен модел за изграждане на единна социално-педагогическа система "Детска градина - училище". С., Университетско издателство "Св. Кл. Охридски", 2006
7. Гюрова, В. Педагогически технологии на игрово взаимодействие. С., Веда Словена – ЖГ, 2009
8. Дерменджиева, С. Когнитивни и емоционални аспекти на социалния статус в горна предучилищна възраст, Маджаров, Г., съст. "Библиотека Диоген" 2009.
9. Дерменджиева, С. Познавателно взаимодействие в мултимедийна среда и трансформация на детската игра. България: "Санра Бук Тръст", София, 2006.
10. Дерменджиева, С. Не те обичам вече! Негативни преживявания в предучилищна възраст и ефективност на познавателното взаимодействие. България: "Санра Бук Тръст", София, 2009.
11. Джорова, Бл., Марулевска, К. Морално-етичните ценности в контекста на възпитанието на съвременното дете. Multidisciplinary Journal of Science, Education and Art, 125–141, 2024
12. Джорова, Б. Съвременният педагог в детската градина – между академичното знание и педагогическата практика. , Усъвършенстване на подготовката и квалификацията на педагогическите специалисти в съвременното образование. 2017: с.463-470.
13. Джорова, Б., М.Колева Опознаване на околната действителност от детето в предучилищна възраст. Педагогическа технология., Благоевград, 2012.
14. Димитров, Д. и др. Педагогическото взаимодействие в детската градина. (Изисквания и идеи за организиране), Благоевград, 2000.

15. Енгелс-Критидис, Р. Индивидуализация и диференциация на педагогическото взаимодействие в детската градина. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София, 2020.
16. Зидарова, Цв. Адаптацията на децата в детската градина. С., Сиела, 2019
17. Златева, Сл. Речевото развитие чрез автодидактични игри, Благоевград, 2019
18. Златева, Сл. Дете - игра – социализация, Благоевград, 2013
19. Колева, М. Колева, М. Възпитанието на детето – хармония на неговата индивидуалност и социалност (социално-педагогически ракурс) Благоевград, Унив.изд-во, 2013.
20. Конакчиева, П. Традиции и иновации в предучилищното екологично образование. ИТИ, Велико Търново, 2022.
21. Конакчиева, П. Игрови технологии за ориентиране на детето в света, Слово, В. Търново, 2010
22. Приобщаващо образование в ранна детска възраст. Европейска агенция за специални образователни потребности и приобщаващо образование, 2017.
23. Христова, Р. Учебно помагало по предучилищна педагогика (за семинарни упражнения), Унив.изд. “Св. св. Кирил и Методий”, В.Търново, 2006

ДОКУМЕНТИ

1. Конвенция на ООН за правата на детето.
2. ЗАКОН за предучилищното и училищното образование Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016г.
3. НАРЕДБА No 5 . за предучилищното образование Обн. - ДВ, бр. 46 от 17.06.2016 г.

Обяснителни бележки:

Устният изпитът за придобиване на V професионално-квалификационна степен има ясно изразена практическа насоченост и цели да оцени професионалната компетентност на педагогическия специалист чрез планиране, конструиране и аргументирана защита на педагогически ситуации, реализирани под формата на план-конспекти.

Кандидатът следва да представи минимум три план-конспекта на педагогически ситуации, разработени съгласно ДОС за предучилищното образование и съвременните методически изисквания.

Учителят има възможност самостоятелно да избере:

- Образователно направление (напр. Околен свят, Български език и литература, Математика, Музика и др.);
- Образователно ядро, съгласно учебната програма;
- Конкретна тема на ситуацията;
- Възрастова група, в която се предвижда реализирането на ситуацията (първа, втора, трета или четвърта група).

Разработването на ситуацията следва да демонстрира:

- Методическа компетентност;
- Адекватен избор на цели, задачи, методи, похвати и средства;
- Способност за изграждане на подкрепяща, стимулираща и приобщаваща образователна среда;
- Умения за интегриране на връзки с други образователни направления и иновации в обучението.

В процеса на защита кандидатът представя своите решения с яснота и обоснованост, като демонстрира задълбочено познаване на нормативната уредба, научно-методическата литература и конкретния контекст на практическото приложение в образованието. В своите аргументации той се позовава на ключови източници и теоретични концепции, които са в основата на педагогическите подходи и практики, които използва. Особено внимание се акцентира върху прилагането на принципите на приобщаващото образование, като кандидатът подчертава значението на осигуряването на равен достъп до образование за всички деца, независимо от техните индивидуални

особености и нужди. Той демонстрира дълбокото си разбиране за важността на индивидуализирания подход, който позволява да се отговори на специфичните потребности на всяко дете, както и на ролята на адаптивни и иновативни методи за преподаване. В обосновката на своите решения, кандидатът трябва да демонстрира своята професионална самостоятелност в условията на образователната среда, в която работи.